

ANNUKKA

Näin selviät talvesta hengissä

Miten ihmeessä hevosihminen kestää talven? Jos pyryttää ja pakastaa, tunneilla joutuu hytisemään läpi tuulen ja tuis-kun ellei jäädy huerteisessa maneesissa. Molemmissa tapauksissa laukannostoja seurannut hikoilu aiheuttaa keuhkoputkentulehduksen. (Jos joku on säästynyt paleltumasta, paljastakoon miten se on mahdollista!)

Mikäli talvesta tulee musta, elämä on paitsi synkkää myös mudassa tarpomista ja kroonisesti rapaisten hevosten putsamista, ellei joko a)lopeta ratsastusta tai b)hyödynnä näitä neuvoja:

1) Käy kurseilla, luennoilla ja valmennuksissa! Tapaat iloksesi ratsastajia, joiden koululla on vielä omituisempi opettaja kuin omallasi, vielä huterampi maneesi ja vielä pukittelevammat hevoset - kuoppaisemmasta tallitiestä puhumattakaan. Saatat myös oppia jotakin ratsastuksen teoriasta tai hevosenkäsittelystä.

2) Ala urheilla: taluta hevosta alkukäynnin ajan. Oma kuntosi kohenee etkä enää huohota, kun opettaja vaatii ravaamaan kentän ympäri. Venyttelä ennen ja jälkeen tunnin. Ehkä pystyt kumartumaan ja koputtelemaan tilsat kavioista, vaikka olisitkin pukeutunut säänmukaiseen ratsastusvaatteet-toppahousut-villapaita-tikitakki-kypärämyssy-hanskat-lapaset -yhdistelmään.

3) Hanki otsalamppu ja heijastinliivi. Voit löytää sen tallilta kentälle vievän reitin, jota monet ovat turhaan etsineet ja jolla ei uppoa mutaan tai kaadu jäisessä mäessä. Säilyt hengissä silloinkin, kun kiireinen isä kускаa muksunsa tunnille ja pyyhkäisee muut tallettajat tarhan aitaan. Saat seuraajia ja edelläkävijän maineen.

Kaikesta huolimatta: nautitaan maastoilusta lumisissa metsissä!

PS. Juttuvinkkejä, kysymyksiä ja muuta postia voi lähettää joko toimitukseen tai sähköpostilla annukka.jarvi@luukku.com

Elämäni hevonen

Peikon-Pörri

on lumoava känkkäränkkä

Ratsastuksenopettaja Mia Laurinkoski pitää koulua Kumpumäen tilalla Pornaisissa. Tallissa on 28 hevosta, joista 12 tunneilla. Mian elämän tuntihevonen on rautias sh-tamma Peikon Pörri (s.-88). Kaksikon tiet kohtasivat Ypäjällä, sillä Mia sai tamman remontikseen ROK:lla. Kun mm. Saksassa ja Varkaudessa työskennellyt Mia palasi kotiin perustaakseen oman koulun, omistaja tarjosi sekä Pörriä että sen pikkusiskoa hänelle.

- Nyt on tehty Pörriin kanssa yhdeksän vuotta yhdessä hommia, kertoo Mia.

- Se on valpas reagoimaan, sillä on miellyttävä luonne ja taiseiset liikkeet.

Pörri on pysynyt terveenä, kenties siksi, että Mia uskoo rakenteen merkitykseen valitessaan tuntihevosta, ja hankkii mielellään sellaisia, jotka liikkuvat helposti oikein päin. Hän tapaa sanoa, että kaikissa Peikoissa asuu pieni känkkäränkkä, mutta selvittää:

- Pörrillä on herkkä omatunto. Jos se on itse osallisena johonkin hässäkkään, se karttaa minua ja kiertää kaukaa. Jos taas ratsastajassa on syy tapahtuneeseen, se ei häivy paikalta.

Pörri vaatii oikeudenmukaista käsittelyä eikä siedä kovuutta. Se onkin ehtinyt opettaa monta ratsastajaa rautaisella systeemillään.

- Sen kanssa ei voi ruveta tappelemaan, siinä häviää aina. Se ei tyydy passiiviseen vastarintaan vaan sanoo, että jos et hyvällä usko, minä käyn maate! Mutta jos sitä kohtelee oikeudenmukaisesti, se on nöyrä palvelija, joka pitää työstään ja menee tunnilta nurkumatta.

- Rakastan tätä työtä, tunnustaa Riitta, siviilissä kahden lapsen äiti ja valjakkoajaja Otto Vainion vaimo. Työkaveri Rasse on suomenhevosruuna, jonka selkään voi vaikka käydä makuulle.

Riitta Silkko-Vainio tulkkaa hevosta ihmiselle

Sipoolainen sosiaalikasvattaja ja vammaisratsastusohjaaja Riitta Silkko-Vainio tarjoaa kuntouttavaa hevostoimintaa lastensuojeluasiakkaille sekä lapsille ja nuorille, joilla on neurologinen häiriö. Koko ajan tulee kyselyjä myös aikuisilta, joiden hevosharrastusta estää pelko. Työtovereina Riitalla on kaksi suomenhevosta, Minteli ja Raston Poika.

Peppi ja Rasse tekevät työt, minä vain ohjaan tapahtumia ja tulkkaan hevosen kieltä ihmiselle, Riitta kiteyttää.

Motivoivat elementit tärkeimpiä

Riitan hevoset majailevat kauniisti kunnostetussa pikkutallassa perinteikkäällä Storgårdin tilalla. Pihapiiri on kuin satumaasta, kumpuileva lähiseutu suorastaan houkuttelee maastoilemaan. Silti Riitan kustakin asiakkaasta riippuu, miten paljon käyntiin sisältyy varsinaista ratsastusta ja minkä verran asioita työestetään muulla tavoin.

- Työssäni motivoivat elementit ovat tärkeimpiä, kertoo Riitta ja selittää:

- Ihmisellä on perustarpeita, kuten tarve voittaa pelko ja ottaa riskejä. Kovan ulkokuoren alla on tarve herkkään vuorovaikutukseen, vaikka jokin estää luomasta suhdetta ihmiskontaktissa. Hevosen kanssa se onnistuu. Kaipaamme myös sitä, että sanomisillamme ja tekemisillämme on merkitystä - arvovallan ja kunnioituksen tasapainoa. Lisäksi hevosen esteettisyys on tärkeää, samoin fyysinen kontakti, lämpö ja liike.

Rasse etenkin on rautainen ammattilainen elämän perussääntöjen opettamisessa: kun siltä pyytää jotakin oikealla tavalla, se vastaa kuten ihminen toivoo. Voisiko arvovallan ja kunnioituksen tasapainoa tehokkaammin selvittää?

Talliyhteisössä kirkastuu myös loppuun suoritettujen töiden merkitys. Monilla meistä on yllättävän paljon vaikeuksia oman työn ohjaamisessa. Ja kun ihminen oivaltaa, että hevonen on pakolainen eikä koskaan tee pahaa, vaan pakenee

uhkaavista tilanteista, käsittää ennakoinnin ja suunnitelmallisuuden välttämättömyyden.

Pelko hoitoon!

- Jos ihmisellä on liikuntaeste, hänelle on miellettyä hienoa kokea hevosen lämpö ja liike. Mutta jos häntä vaivaa pelko tai ahdistus, hänelle on ensisijaista kyetä tekemään sellaista, mihin hänellä on tarve, Riitta pohtii.

Ratsastuksessa avainsana rohkeuden rakentamiseksi on luottamus. Se pohjaa hevostaitoihin, joiden opettamiseen ja ylläpitämiseen ei lajin huikkeen kasvun vuoksi ole riittävästi rahkeita.

- Meillä on hieno Nuori Suomi -järjestelmä ja paljon toimivia hevostaitokerhoja. Nyt niissä on kymmeniä lapsia toisin kuin 80-luvulla, jolloin vedin kerhoa, jossa kävi kourallinen tyttöjä kerrallaan, ja opettelimme asiat kädestä pitäen.

- Suomalaisissa ratsastuskouluissa tehdään hyvää työtä, mutta niissä on kyse liikunnan harrastamisesta, johon oppilaalla pitää olla valmiudet.

Jos opettaja on yrittänyt kaikkensa eikä oppilas pysty toteuttamaan ohjeita, opettaja saattaa turhautua, ja oppilas jää vaille huomiota. Pelkäävä ei välttämättä saa sitä tukea ja ohjausta, mitä tarvitsisi. Isossa ryhmässä ne, jotka kokevat olevansa heikompia, vetäytyvät ja jäävät aina sivuun. Silloin pelko ja ahdistus ottavat usein vallan eikä hevosen motivoivia elementtejä voikaan hyödyntää.

- Kun oppilas huomaa menevänsä joukon jatkona, nostaako se itsetuntoa, antaako se palautetta siitä, mitä hevonen voi antaa?

Yksityistunnilla taas puitteet ovat samat, vain väistely puuttuu. Asiakas tarvitsee ongelman työstämiseen kenties idyllisen ympäristön ja tallin, jonka toimintakulttuuri rohkaisee häntä voittamaan pelkonsa.

- Tällä tavalla ratsastajalle voi antaa valmiudet pärjätä isossa ryhmässä. Kun ihminen löytää vuorovaikutuksen hevosen kanssa, hän selviytyy tavallisellakin tunnilla, uskoo Riitta.

Rolfin kasvatti

Riitta luonnehtii itseään "sosiaalisesti tulkiksi" hevosen ja ihmisen välillä:

- Kun hevonen pärskähtää, kerron asiakkaalle sen tarkoittavan, että kaikki on hyvin, ei ole mitään syytä säikähtää.

Oppi-isänään hän pitää Rolf Simonsenia, joka opetti hänet lukemaan hevosta. Sitä taitoa ei voi oppia kirjoista, vaan se karttuu vain kulkemalla esikuvallisen hevosihmisen kintereillä.

- Rolf on antanut rikkaan ja monipuolisen hevosmiestaidon, kiittää Riitta, ja luettelee:

- Hän on opettanut paljon käsittelystä, koulutuksesta, kasvatuksista, näyttelytoiminnasta, ruokinnasta, rakenteesta... Olen ylpeä siitä, että olen Rolfin kasvatti!

Riitta sanoo, että ratsastus ei ole koskaan ollut hänelle suoritus. Ykkösenä on aina ollut hevosen hyvinvointi.

- Tämä työ on ihanaa, sillä siinä yhdistyy mielekkyys ja hevoset elämäntapana. Olen ammattikasvattaja, ja minulle on maailman parasta palautetta, kun perheestä, jossa nuorella on ollut ongelmia, tulee viestiä, että vuorovaikutus alkaa sujua. ♦

Anni neuvoo oppilasta sovittamaan jalustimet: - Vedä päällimmäinen jalustinhinna ulos ja liu'uta hihnan lukon kieli oikeaan reikään etusormen avulla. Nosta sitten päällimmäistä hihnaa ja paina pehmeästi jalalla, niin lukko liukuu omalle paikalleen.

Hevosen jalat tunnustellaan aina ennen suojien laittamista ja tunnin jälkeen. Haavoista, turvotuksista ja lämmöstä ilmoitetaan tallihenkilökunnalle.

Jos ratsastaja joutuu jättämään hevosen yksin karsinaan, on varmistuttava siitä, etteivät ohjat pääse sotkeutumaan jalkoihin. Siksi ohjat joko laitetaan jalustimen alle tai kieputetaan leukahihnaan.

Turvallisesti tunnille!

Kun edessä on ensimmäinen tunti uudella koululla, moni tuntee olonsa hieman epävarmaksi. Pitääkö hevonen satuloida itse? Miten se viedään kentälle tai maneesiin? Mitä muita rutiineja noudatetaan?

Jokaisella koululla on omat säännöt, jotka uuden oppilaan on otettava ensi töikseen selville, opastaa ratsastuksenohjaaja Anni Kaaro.

- Toivottavasti ne ovat selvästi esillä ja jokaisen luettavissa, ja koululla on vastuuntuntoisia työntekijöitä, jotka kertovat ne tulokkaalle.

Useimmissa paikoissa noudatetaan samankaltaista kaavaa, joka on muokkautunut turvallisuus tähtäimessä.

Tallissa...

- Kun hevonen laitetaan kuntoon, on useimmiten turvallisempaa, jos se sidotaan kiinni harjattaessa mikäli niin saa tehdä, Anni sanoo.

- Harjattaessa ei seistä suoraan hevosen takana eikä mennä kaulan ali toiselle puolelle.

Oppilaan kannattaa seurata koko ajan, miten hevonen käyttäytyy, sillä samalla hän oppii tuntemaan sitä eläimenä.

- Seuraavaksi tarkistetaan, että jalat ovat samannäköiset. Turvotuksista ja kuumotuksista kannattaa mainita asiallisesti tallihenkilökunnalle, jotka tuntevat hevosten jalat. Lämpö ja turvotus eivät välttämättä ole hälytysmerkki, Anni selittää, - mutta ne saattavat olla. Olennaista on, että kysely tehdään ajoissa, jotta opettaja ehtii tarvittaessa vaihtaa hevosen.

Sitten on suojien laittamisen vuoro. Anni kehottaa liu'uttamaan kättä ylhäältä asti, jotta kosketusta hevoseen syntyy mahdollisimman paljon sen sijaan, että suojat vain lykätään jalkoihin.

- Jos hevonen on vapaana, sille laitetaan seuraavaksi suitset; jos se on kiinni, se satuloidaan ensin. Mikäli se joudutaan jättämään seisomaan karsinaan, sille pannaan riimu suitsien päälle, ja se sidotaan kiinni. Jotta ohjat eivät sotkeentuisi jalkoihin, ne aina joko kieputetaan leukahihnaan tai laitetaan jalustimen alle riip-puen tallin tavoista.

Tunnille...

Kaikki tunnille menevät hevoset lähtevät kentälle tai maneesiin yhtä aikaa, hyvässä järjestyksessä. Ratsastajan velvollisuus on pitää turvaväli edelliseen. Mahdollisesti potkiva hevonen tulee viimeisenä.

- Miksei kouluissakin voitaisi pitää punaista rusetia hännässä varoitusmerkinä, aprikoi Anni.

- Näin vieraatkin osaisivat varoa potkijaa.

Ohjat otetaan talutuksen ajaksi kaulalta. Jos hevosella on martingal tai thiedemann-apuohja, se talutetaan riimuvarrasta, jonka lukko on kiinnitetty vasempaan kuolainrenkaaseen.

Kentällä tai maneesissa ratsastajat asettavat hevoset kaartoon riittävien välien päähän toisistaan. Opettaja kiertää tarkistamassa jokaisen hevosen varustuksen, ottaa samalla oppilaiden takit, loimet ja riimunnarut ja vie ne sivuun, jonka jälkeen hän tulee auttamaan ratsastajat satulaan.

- Selkäänousu tapahtuu raippa vasemmassa kädessä, satulavyö kiristettynä, ohjat tuntumalla ja selkä hevosen päätä kohti. Vasen jalka työnnetään jalustimeen, siirrytään hevosen kyljelle ja ponnistetaan selkään. Oikea jalka asetetaan jalustimeen ennen kuin laskeudutaan pehmeästi satulaan.

Anni neuvoo kiristämään vielä satulavyötä ja sovittamaan jalustinhihnat niin, että jalka on jalustimessa. Jos jalustin sovitetään maasta, ohjat pidetään kaulalla ja hevosen pään puoleinen käsi menee ohjasta läpi.

Usein tunnin aikana tulee tarve vähentää vaatetusta. Silloin pitää tarkistaa, sietääkö hevonen sen.

- Ratsukko tulee uralta kentän keskelle, opettaja pitää hevosta ja vie vaatteiden sivuun, sanoo Anni.

- Tunnin päätyttyä osasto kääntyy siistiin kaartoon, jokainen pitää ohjat tuntumalla, ottaa jalat jalustimista ja laskeutuu pehmeästi ratsailta vasemmalle puolelle.

Ratsastaja jää pitämään hevosta, joka jatkaa tunnilla, ja auttaa seuraavan oppilaan ratsaille. Jos hevonen palaa talliin, jalustimet nostetaan ylös ja satulavyötä höllennetään. Kaikki lähtevät talliin jonossa yhtä aikaa.

- Karsinassa vaihdetaan suitset riimuun, otetaan satula ja suojat, harjataan hevonen, tarkistetaan sen jalat ja pannaan mahdollinen loimi päälle. Sen jälkeen otetaan riimu pois ja jätetään hevonen lepäämään.

Anni muistuttaa, että yhteiset säännöt on luotu, jotta asiat sujuisivat, tunnit alkaisivat ajallaan ja opettaja voisi keskittyä työhönsä:

- Kaikki tehdään turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. On kyse isoista eläimistä. Vaikka ne olisivatkin tuttuja ja kilttejä, niillä on omat aivot ja omanlaisensa ajatusmaailma. ♦

Tuntiratsastajat Jenni ja Suvi GP-esteratsastajan opissa

Yksi loppuvuoden viikonlopuista oli Kouvolan Hevoskeskuksessa tunneilla ratsastavalle Jenni Oksaselle, pian 14 vuotta, ja viisivuotiaalle tuntiponi Erkasille melkoisen jännittävä.

Ratsukko pääsi toisen saman koulun oppilaan, tuntiratsu Kangaroolia hypänneen Suvi Kuisman kanssa kolmeksi päiväksi eestiläisen ratsastuksen ammattilaisen ja valmentajan, GP-esteratsastajan Gunnar Klettenbergin kursseille.

Jennillä on takanaan startteja seurakisoissa ja pari kertaa aluekisoissa. Sijoituksiakin on tullut. Edessä on uusi kisakausi koulun tuntiratsuilla ja tähtäimessä toinen tavoite: kehittyä kilparatsastajaksi.

Perjantai ennen ensimmäistä tuntia oli moilemmille tytöille hieman koetteleva. Ilmassa oli jännitystä – vieras valmentaja eikä mitään käsitystä siitä, millaisia tehtäviä oli odotettavissa...

Gunnar Klettenberg oli valmennuksen jälkeen lähdössä Saksaan kisaamaan ja treeniin, Jenni tähtää kevään aluekilpailuihin. Tuntiponi Erkas oli itseensä hyvin tyytyväinen oppittuaan paljon uutta.

Mitenköhän korkeita hypättäisiin?

Mutta Klettenberg aloitti joka ryhmän kanssa maapuomeilla. Erkas-poni suoriutui harjoituksista yksityisratsujen joukossa kaikella kunnialla. Lauantaina Jenni oli jo huomattavasti rennommalla mielellä.

- Gunnar teettää erilaisia tehtäviä kuin muut opettajat ja valmentajat, vaikeita mutta hyviä, hän arvioi.

Suvi oli samoilla linjoilla:

- Hän huomaa asioita, joista kukaan ei ole koskaan sanonut minulle, sellaisia, joista on hyötyä kilpailuja ja omaa ratsastusta ajatellen.

Sunnuntaina hypättiin jo vaativia tehtäviä sisältänyt rata. Maneesin katsomossa vallitsi harras hiljaisuus, kun ratsastuksenopettajat ja muut kiinnostuneet seurasivat tiiviisti työskentelyä. Erityisen antoisia hetkiä koettiin, kun Klettenberg itse ratsasti joitakin nuoria hevosia eleettömästi ja herkillä tyyllillä.

Kurssin jälkeen Jenni ja Suvi olivat tyytyväisiä.

- On kiva, kun saa oppia uutta. Aina, kun valmennuksessa onnistuu hyvin, tulee lisää intoa, Jenni summasi.

- Ja minä haluan oppia itse ratsastamaan yhtä siististi ja hyvin kuin Gunnar. ♦

HEVOSENJÄRKEÄ

Reellä kirkkoon

Anteeksi nyt hyvä lukija, kun kaiken aikaa palaan lapsuudenmuistoihin. Kun muutin kotikylälle ihan kansakouluni naapurin, mieli etsii kaiken aikaa muistoja menneestä.

Joka tien mutkassa on jalanjälkiä, jotka vievät taakse ajassa, puissa koulun pihalla asuvat aakokset elämälle. Joulun aikaan kävellessäni nykyisestä kodistani lapsuuskodille päin, muistin hurjan kirkkomatkan vuosikymmenien takaa. Maantietä ei ollut hiekoitettu nyt eikä silloin, oli helppoa kuvitella miten kevyesti reki liikkui kylältä kirkolle...

Isot siskot ja naapurin tyttö sen päättivät hyvässä ajoin ennen joulua, kun tuntui siltä että keli olisi hyvä eikä pakkasta ihan kamalan paljon.

Jouluaamuna hyvin varhain sitten isän Riihimäen markkinoilta ostama tumma tumma-ruunikko Pekka valjastettiin ja taisi se olla hiukan hölmistynyt, mutta varmasti oli herkkua tarjolla, kovaa leipää ja sokeria, säkkiin heinää kirkonmenojen ajaksi. Kirkolle oli viiden kilometrin matka ja lähes samaa tietä voisi vieläkin ajaa, leveä Porintie kulkee entisen maantien rinnalla.

Isot tytöt olivat pyytäneet lainaksi Viljasen isännältä oikein kirkkorekeä, eihän sitä nyt mai-

toreellä tai myllyreellä lähdetä kirkolle jouluaamuna.

Herättiin varhain kun oli ajateltu mennä ihan rauhallisesti, ettei Pekka tule hikeen. Kunnantalon kentällä oli pitkät vajot, joihin hevoset ajettiin vierekkin syömään ja odottamaan kirkonmenojen ajan. Piti lähteä ajoissa ja olla perillä ajoissa, että varmasti pääsi parteen. Hyvän sään jouluna hevosia tuli paljon ja silloin kaikki eivät sopineet katon alle.

Unenpöpperössä ja runsaasti puettuina tunngimme itsemme rekeen. Isoja tyttöjä oli kolme ja meitä pienempiä kaksi. Pekkaa hyveltiin ja kehuittiin, kun nyt yöllä piti pimeälle tielle lähteä, mutta tie oli hevoselle liiankin tuttu ja askel oli riipeä kotoa loivaa alamaata lähdeäessä.

Pekka käyskelteli ilman maikutuksia vajaan kilometrin pikkutietä ja kääntyi maitokopilla oikealle. Oltiin maantiellä ja pian olisi vastassa ensimmäinen ylämäki. Kyllä tuntui päätäväiseltä Pekan askel, mutta meistä tuntui että se saattoi ihmetellä, mihin tämä likkaporukka oli näin varhain suuntaamassa.

Isolla tiellä ei ollut hiekkaa, reki luisti hyvin ja jäänaulat ja hokit napsahivat pakkasessa tien pintaan. Ylämäen jälkeen tuli loiva alamäki, Pekka halusi jo pieneen raviin, mutta tämä reki oli vieras ohjastajalle ja liasta vauhdista oli varoitettu ettei kuorma keikkaa.

Tasaista metsänreunataivalta mentiin kävelytahtiin, mutta parin kilometrin päässä Pekka valpastui. Pää kohosi ja käynti tihentyi raviin. Rivakasti kirkkoruunamme painoi seuraavan loivan ylämäen ja sitten oli ohjissa pitelemistä.

Oikealta puolelta metsän läpi kuului toisen rekihevosen matkanteon äänet. Ojakkalasta päin oli Koivissillan tienhaaraa lähestymässä toinen reellinen kirkkoväkeä. Siellä oli melko jyrkkä alamäki ja askeleet kuuluivat pimeässä aamussa kuin juna tulisi.

Emme me tienneet Pekan menneisyydestä mitään, sen isä tiesi kertoa, että se oli ollut

sodassa. Siksi se ei ukkosesta ainakaan pitänyt, umpilumeen se ei mennyt kun takaladolta haettiin heiniä talvella. Jonkun lapsen piti aina kävellä edellä ja tehdä jälki. Olisiko joskus pudonnut jäihin, isä arveli.

Ruuna hirnautti ja hörisi, hörhötti oikein iloisesti ja lisäsi vauhtia. Nyt jo sinkoilivat kipi-nät kavioista, kun hokit ruopivat hiekkaan saakka tien pintaa. Aina niin rauhallinen hevosemme pärski ja korskui kuin Kalevalan ratsu lähdeällä tähden nähdessään.

Pekalla olikin kilpaviettiä, se lähti täysillä ettei toinen hevonen ehtisi ennen sitä tienhaaraan. Pekka piti julmettua vauhtia ja lisäsi etumatkaa. Huovanojan ison mäen se taisi laukaata, meillä oli täysi työ pysyä reessä ja olla pelkäämättä alamäkeä johon joutuisimme tämän ison ylämäen jälkeen. Ehkä Pekka oli jo vähän väsynyt, sillä alamäki meni siistissä puoliravissa eikä toisen hevosen askeleita kuulunut. Kunnantalon kentälle tultiin tylykkäästi reipasta käyntiä eikä toista hevosta vielääkään näkynyt. Saimme hyvän katospaikan, Pekka sai heinät eteensä ja viltin selkäänsä.

Pekalle kiitos saimme mekin kirkossa hyvät paikat kuumien kakluunien läheltä, kun olimme niin ajoissa.

Minä ainakin nukuin sen joulukirkon, aikaisesta herätyksestä, lämpimästä istumapaikasta ja jännittävästä rekikytyistä johtuen.

Sanomatta selvää, että kotiinpäin ei kilpailtu. Samaan suuntaan ei ollut muita reellä menijöitä tai Ojakkalan hevonen oli lähtenytkin jo ennen kirkonmenojen loppumista. Kotiin tultiin tasaisella hevosella, jota ei tarvinnut ohjastaa, ei hoputtua eikä pidätellä. Pekka oli käynyt kirkolla ja palasi tyyneenä kotitalliin viisi likkaa kirkkoreessä.

Sen koomin ei kirkkoon hevosella mentykään.

uma.aaltonen@elisanet.fi